

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 14 februarie 2026

Clasa a V-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

M-am uitat la tata, care avea și el părul ondulat, pieptănat pe spate, ceea ce scotea la iveală o frunte înaltă, la fel și tatăl verilor mei, doar că al lui era drept. [...]

Aveam ce face, iarna, ordinea celor șapte biblioteci ale familiilor, repartizate pe etaje, dintre care numai una de știință (medicină, chimie, matematică), era tulburată mai des, fiecare își alegea ce-i plăcea. În iarna aia, curând după prima zăpadă, tata-mare ne-a citit unul dintre poemele lui favorite, Dan, căpitan de plai, dar finalurile triste ne supărau. [...]

Noi citeam o carte numită *Avalanșa*, de An Rutgers Van der Leoff, care avea pe copertă niște schiuri înfipite cruciș în zăpadă, așa cum ni le înfingeam și noi, și doi copii alături. Și cartea asta, pe care ne-o dăduse tata, avea părți triste, [...] dar măcar se termina vesel, iar copiii erau, cumva, învingătorii.

Ca toate celelalte lucruri ale noastre, și cărțile treceau de la unul la altul. Cărțile aveau un mare avantaj față de patine: nu erau albe și negre și nu trebuia să aștepti să-ți crească piciorul ca să le citești, așa că uneori primeam destul de repede o carte citită de Dina. Părinții spuneau totuși că și mintea crește, la fel ca piciorul, dar, întrucât cărțile nu-ți jucau în mână ca picioarele în ghete, nu se vedea când îți sunt prea mari și nici când îți rămân mici. Nici nu li se toceau canturile¹, ca la schiuri. Era deci mult mai bine, cu cărțile decât cu celelalte obiecte folosite de noi, rând pe rând.

N-am văzut pe nimeni din casă citind cu atâta poftă ca tata. Cum avea un ban, cum își lua sau ne lua o carte, pe care o deschidea de parcă ar fi vrut să se mute cu totul acolo, înăuntru. Nici nu mă auzea, dacă-i vorbeam când citea. Tata avea la îndemână un Larousse² în care mă puneam să caut cuvinte franțuzești, chiar înainte de a ști limba asta, mi le spunea pe litere, și așa franceza s-a amestecat încetul cu încetul între cuvintele mele. Mergeam uneori cu el la librărie să vadă ultimele noutăți. La câteva zile după ce Tanti mi-a povestit despre prima ei excursie pe zăpadă, m-am îmbolnăvit de gripă. Făcusem febră mare, care nu-mi trecea și transpiram de parcă urcasem și eu pe jos, în fustă lungă, până la cabana Postăvaru. Mama m-a „doftoricit” eficient, cum învățase, ca fiică de medic, că trebuie să faci, însă tata mi-a adus, pe post de medicament, o carte mare și groasă – cu multe desene și poezii și fragmente din cărți de copii pentru oamenii mari – pe al cărei cotor scria, cu un scris clar, de mână, *Antologia inocenței*. Am citit din ea zilnic, toată iarna, și nu m-am mai despărțit de ea niciodată, oriunde am mai locuit.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

¹*cant* – margine, muchie a suprafeței de alunecare a schiurilor

²*Larousse* – dicționar enciclopedic sau colecție de dicționare scoase de editura Larousse

B.

Tare-mi plăceau plimbările alea de dimineată alături de tata. Vorbeam practic tot timpul. Vorbea mai ales el, iar eu ascultam și aproape tot ce spunea era fascinant. Tata era un adevărat om de la țară. Pajiștile, pâraiele, pădurea și toate ființele care trăiau prin acele locuri erau o parte a vieții lui. Deși după meserie era mecanic auto - și încă unul tare bun - cred că, dacă ar fi avut parte de o educație bună, ar fi putut să ajungă un biolog faimos.

Cu ceva timp în urmă, mă învățase numele tuturor copacilor, ale florilor de câmp și ale diferitelor ierburi ce cresc pe pajiști. Și puteam să numesc toate păsările nu numai văzându-le, ci și doar după cântecul lor.

Primăvara căutam cuiburi de păsări pe lângă drum, iar când descopeream unul mă sălta pe umerii lui ca să pot să văd ouăle. N-aveam însă voie niciodată să le ating.

Tata mi-a spus că un cuib cu ouă e unul din cele mai frumoase lucruri din lume. Eram de aceeași părere cu el. Așa este, de exemplu, cuibul unui sturz cântător, căptușit pe dinăuntru cu noroi uscat, neted ca lemnul lustruit, iar înăuntru lui cele cinci ouă sunt de cel mai pur albastru, stropit cu picățele negre. Așa e și cuibul ciocârliei, precum acela pe care l-am găsit odată în mijlocul unui câmp, pe o moviliță cu iarbă; nici nu l-ai fi numit cuib, pentru că era doar o mică adâncitură în iarbă, iar înăuntru erau șase oușoare, maro-închis cu alb.

- De ce-și face ciocârlia cuibul direct pe pământ, unde vitele l-ar putea călca în picioare? am întrebat.

- Nimeni nu știe de ce, a răspuns tata. Ele însă așa fac mereu. Și privighetorii își fac cuibul pe pământ. La fel și fazanii, și potârnichele, și ierunca.

Odată, în timp ce hoinăream, o nevăstuică a țâșnit din gardul viu din fața noastră, iar în următoarele minute am aflat o mulțime de lucruri despre această creatură uimitoare. Partea care mi-a plăcut cel mai mult a fost când tata mi-a spus: „Nevăstuica e cea mai curajoasă dintre toate animalele. Mama luptă până la moarte ca să-și apere puii. Niciodată nu-i va părăsi, nici măcar în fața unei vulpi, care e de o sută de ori mai mare decât ea. Stă în fața viziunii ei și luptă cu vulpea până la moarte.”

Altădată, când i-am atras atenția zicând „tati, ascultă cosașul ăla”, el m-a contrazis:

- ăla nu-i un cosaș, puiule. E un greier. Știai că greierii au urechile în picioare?

- Nu-i adevărat!

- Ba e cât se poate de adevărat! Iar cosașii au urechile de-o parte și de alta a burticii. Măcar ei sunt norocoși să audă ceva, pentru că cele mai multe insecte din lume sunt surde și mute și trăiesc într-o lume fără sunete.

Roald Dahl, *Danny, campionul lumii*

C.

Marea Bibliotecă din Alexandria aparținea de „Mouseion” sau Muzeul, care era o instituție formată dintr-o comunitate de cărturari ce trăiau la comun. Acesta se afla în perimetrul palatului regal (încă o dovadă a faptului că dinastia ptolemeică își crease o imagine de protectoare a cunoașterii), unde era un adevărat complex cultural.

Spațiul dedicat „Mouseionului” avea locuri de lectură, grădini botanice, o grădină zoologică, săli de mese, observatoare etc. Această practică de amenajare a unui spațiu propice studiului în bibliotecă s-a păstrat până în zilele noastre. Bibliotecile moderne găzduiesc în incintele lor expoziții, lansări de carte și, bineînțeles, pun la dispoziție săli de lectură unde se poate studia în liniște.

Revenind la perioada antică, Muzeul era dedicat celor nouă muze din mitologia greacă, în incinta clădirii regăsindu-se și câte un altar care să le cinstească pe fiecare în parte. Cu alte cuvinte, la început, Biblioteca era o instituție cu caracter religios, având chiar și un preot care să officieze riturile necesare.

Acest lăcaș al cunoașterii a devenit secular abia odată cu instaurarea perioadei romane. Învățații de aici studiau și predau matematica, astronomia, medicina și literatura, fiind sprijiniți de regi, care le asigurau hrana și îi plăteau pentru a-și desfășura activitatea de cercetare. În timpul lui Ptolemeu al II-lea Philadelphus (considerată ca fiind perioada de aur a bibliotecii), numărul cărturarilor atingea pragul de o sută de persoane, deloc neglijabil pentru acele vremuri.

Nu este clar dacă Muzeul și Biblioteca dispuneau de clădiri proprii, de vină pentru această neclaritate fiind mărturiile inexacte ale istoricilor. Este probabil ca manuscrisele Bibliotecii din Alexandria să fi fost depozitate în incinta Muzeului într-un spațiu bine delimitat, iar spațiul respectiv să fie denumit Bibliotecă. Sulurile erau păstrate fie în cutii sau vase speciale, fie în nișe săpate în perete.

Biblioteca din Alexandria. Misterele celei mai renumite biblioteci din istorie,

<https://www.descopera.ro/cultura/19524001-biblioteca-din-alexandria-misterele-celei-mai-renumite-biblioteci-din-istorie>

SUBIECTUL I**20 de puncte****Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.**

1. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:

- a) *fa-mi-li-ilor; se-cu-lar; mi-to-lo-gi-a;*
- b) *fa-mi-li-i-lor; se-cu-lar; mi-to-lo-gi-a;*
- c) *fa-mi-li-i-lor; se-cu-lar; mi-to-lo-gia;*
- d) *fa-mi-li-ilor; se-cu-lar; mi-to-lo-gia.*

2 puncte2. În enunțul: „Tata avea la îndemână un Larousse² în care mă puneam să caut cuvinte franțuzești, chiar înainte de a ști limba asta, mi le spunea pe litere, și așa franceza s-a amestecat încetul cu încetul între cuvintele mele” există:

- a) șase predicate verbale;
- b) trei predicate verbale;
- c) patru predicate verbale;
- d) cinci predicate verbale.

2 puncte3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate din secvența: „Odată, în timp ce hoinăream, o nevăstuică a țâșnit din gardul viu din fața noastră, iar în următoarele minute am aflat o mulțime de lucruri despre această creatură uimitoare”, sunt:

- a) *rătăceam; a aterizat; extraordinară;*
- b) *exploram; au ieșit; antipatică;*
- c) *călătoream; s-a ivit; simpatică;*
- d) *rătăceam; a sărit; impresionantă.*

2 puncte**Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:**

4. Menționează semivocalele din următoarele cuvinte: „vorbeam” și „trebuie”.

2 puncte

5. Notează numărul de sunete din cuvintele: „mergeam” și „excursie”.

2 puncte6. Precizează timpul verbelor subliniate din enunțul: „Cu ceva timp în urmă, mă învățase numele tuturor copacilor, ale florilor de câmp și ale diferitelor ierburi ce cresc pe pajiști”**2 puncte**

7. Transformă următoarea propoziție dezvoltată în propoziție simplă negativă: „Iar cosașii au urechile de-o parte și de alta a burticii.”

2 puncte8. Precizează subiectul și predicatul din enunțul „În iarna aia, curând după prima zăpadă, tata-mare ne-a citit unul dintre poemele lui favorite, *Dan, căpitan de plai*”.**2 puncte**

9. Construiește două enunțuri, în care verbul „a avea” să apară cu valoare de verb predicativ, respectiv de verb auxiliar.

2 puncte10. Rescrie enunțul, corectând greșelile de orice natură: *Fetei i-ar place să se odihnească dar mama îi aduce o carte de citit.***2 puncte****SUBIECTUL al II-lea****30 de puncte****Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:**1. Formulează două idei principale din textul **A**.**6 puncte**2. Notează, din textul **A**, două secvențe care redau trăsături fizice ale tatălui.**6 puncte**

3. Identifică un cuvânt-cheie comun primelor două texte, pe care să-l illustrezi cu câte o secvență semnificativă din fiecare fragment.

6 puncte4. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, starea de spirit a copilului din textul **B**.**6 puncte**5. Care este, în opinia ta, importanța Bibliotecii din Alexandria? Justifică-ți răspunsul, în 70–100 de cuvinte, valorificând informațiile din textul **C**.**6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte**

Scrie un text narativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să-ți imaginezi că un personaj dintr-o carte citită de tine ajunge, printr-o întâmplare neobișnuită, în Biblioteca din Alexandria, unde descoperă secretele cunoașterii și pornește într-o aventură fantastică.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței;
- relatarea unei întâmplări, respectând tiparul narativ.

14 puncte**12 puncte**

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.

Notă:

Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 14 februarie 2026

Clasa a VI-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Cărțile sunt asemenea unor fluturi. De obicei stau cu aripile lipite, așa cum se odihnesc fluturii pe câte-o frunză, când își desfășoară trompa filiformă ca să soarbă apa dintr-un bob de rouă. Când deschizi o carte, ea zboară. Și tu odată cu ea, ca și când ai călări pe gâtul cu pene fine ale unui fluture uriaș. Dar cartea nu are o singură pereche de aripi, ci sute, ca un semn că ea te poate duce nu doar din floare-n floare în această lume glorioasă, ci în sute de lumi locuite. Unele dintre ele seamănă mult cu cea în care trăim, altele sunt populate de ființe care nu ni se arată decât în vise.

Pe aripile fluturilor noștri de hârtie, asemenea unor solzișori ce irizează lumina, sunt tatuaje ciudate, înscrise cu cerneală tipografică. A trebuit să mergem la școală ca să le deslușim. Stând confortabil în spinarea mătăsoasă a marelui fluture, citim și zburăm. Căci fluturele nu se urnește de pe frunza lui dacă nu-i inventăm aripile adevărate, care nu sunt de hârtie, nici de cerneală, nici de cuvinte, ci de imagini, atingeri, mirosuri și melodii. Pe toate ni le imaginăm citind. Și-atunci înțelegem că zborul, chiar dacă ne duce în lumi îndepărtate, se petrece întotdeauna în noi înșine. Cărțile sunt fluturi cu care zburăm prin propria noastră minte, sub bolta uriașă a țestei noastre. [...]

Filmele sunt și ele fluturi, ca și fotografiile sau jocurile pe computer, care te atrag atât de mult. Dar sunt fluturi cu o singură aripă. Mai eficiente și mai directe, dar nu atât de fabuloase. Orice copil ar prefera să zboare pe un fluture uriaz, cu aripile colorate carnavalesc, decât cu deltaplanul. Filmele au căpătat abia de curând a treia dimensiune, pe când cărțile au sute de dimensiuni, și asta de patru mii de ani încoace.

Dar, mai ales, o diferență uriașă există între aripile cărții și aripa filmului sau a fotografiei: privind un film, vezi imagini străine și la fel pentru toți privitorii. Citind o carte, privești în tine însuși. Nimeni, niciodată, n-o să citească scrierile citite de tine. Zece oameni care citesc aceeași carte citesc de fapt zece cărți diferite. Căci fluturele pe care zbori ești întotdeauna tu însuși.

(Mircea Cărtărescu, *A patra inimă*)

B.

– Tu ești Anibalector?

Nemăsurata făptură a făcut semn că da, din căpățână.

– Și tu vorbești? Chiar vorbești?

Monstrul a scos ceea ce, cu bunăvoință, s-ar putea lua drept oftat:

– Dar vorbitul e ca tenisul, fără parteneri n-are prea mult haz. De asta citesc. E mai autonom.

– Ai citit Biblia?

– De citit, chiar citit, nu. Acum aproape nimeni nu mai citește.

– Nu citiți? Atunci ce faceți? Cum vă petreceți timpul?

– Păi, se dau multe jocuri la televizor. Mai sunt concursurile... Și novelele...

Monstrul a făcut o strâmbătură oribilă care se poate să fi fost o rudă îndepărtată a vreunui zâmbet:

– A, nuvelele... Eu de exemplu, chiar prefer nuvelele în locul romanelor. Mai scurte, sigur, dar mai comode...

– Vreau să spun, telenovele.

– Telenovele? a urlat monstrul, aproape împingându-mă în prăpastie cu forța plămânilor săi.
– Televizorul. E ceva care... Omul ia loc cu telecomanda în mână și stă așezat ca să vadă petrecându-se lucruri.

Monstrul a clătinat din cap:

– Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău. Nu stai să te zgâiești la un perete vorbitor! [...]

Anibalector a mârâit:

– Știi să spui povești?

– Mmmm... Mai mult sau mai puțin.

– Va trebui să te străduiești ceva mai mult decât mai mult sau mai puțin. Așa nu ajungem nicăieri.

În fine, de ce să continui să mint?

– Nu știu să spun povești, am mărturisit, descurajat.

– Atunci stăm rău. Știi să citești, barem?

– Ș-știu.

– N-am nevoie de cineva care să-mi spună povești. Dar simt nevoia de cineva cu care să discut.

Cineva să-mi spună: Măi băiete, ar fi bine să schimbăm niște idei pe această temă. Tu ce spui?

– Păi...

Și așa am început să citesc în timpul zilei cărțile pe care Anibalector mi le indica și pe care, seara, le comentam împreună. [...] Și am început să citesc câte puțin din toate. N-am citit în viața mea cât am citit în timpul acela pe care l-am petrecut în peștera lui Anibalector. Unele cărți îmi plăceau mai mult decât altele, dar am învățat să apreciez, au ajuns chiar să-mi placă și cele care, la început, mi se păreau mai complicate.

(Rui Zink, *Cititorul din peșteră*)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului pe care îl consideri corect.

1. Există diftongi în toate cuvintele din seria:

- a) *asemenea, abia, citește;*
- b) *plăceau, poate, cerneală;*
- c) *această, chiar, trebui;*
- d) *vreunui, trăim, nicăieri.*

2 puncte

2. Sunt despărțite corect în silabe toate cuvintele din seria:

- a) *uri-aș, în-depă-rta-te, fâp-tu-ră ;*
- b) *e-fi-cien-te, di-rec-te, con-fort-abil ;*
- c) *mă-tăsoa-să, împre-u-nă, clă-tin-at .*
- d) *di-men-si-u-ne, pro-pri-a, în-tot-dea-u-na;*

2 puncte

3. Sinonimele cuvintelor subliniate în textul A sunt, în ordine, în seria:

- a) *aspră, mare, nepotrivire, se afla;*
- b) *lucioasă, mic, deosebit, era;*
- c) *moale, imens, o deosebire, este;*
- d) *netedă, mare, deosebit, se afla.*

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:

4. Precizează numărul de sunete din cuvintele: *petrece* și *ești*.

2 puncte

5. Alcătuieste un enunț cu omonimul cuvântului subliniat în secvența: *ființe care nu ni se arată decât în vise*.

2 puncte

6. Numește modul verbelor subliniate din următoarea secvență: *Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău.* **2 puncte**
7. Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, precizând partea de vorbire prin care se exprimă: *Când deschizi o carte, ea zboară.* **2 puncte**
8. Transformă în propoziție simplă următoarea propoziție dezvoltată: *Pe toate ni le imaginăm citind.* **2 puncte**
9. Construiește două enunțuri în care cuvântul „carte” să aibă sensuri diferite. **2 puncte**
10. Formulează un enunț exclamativ în care să îți exprimi emoția față de cărțile asemănate cu fluturii. **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**30 de puncte**

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textele date:

1. Explică motivul pentru care cărțile sunt asemenea unor fluturi, prin raportare la textul A. **5 puncte**
2. Menționează o stare afectivă a băiatului prin raportare la ultimul alineat din textul B. Explică și transcrie o secvență adecvată din text. **5 puncte**
3. Transcrie o personificare din textul A și explică, în minimum 30 de cuvinte, rolul acesteia. **4 puncte**
4. Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, două motive pentru care lectura unei cărți este mai valoroasă decât ecranizarea acesteia, valorificând o secvență semnificativă din textul A. **8 puncte**
5. Redactează un răspuns, de 50-70 de cuvinte, în care să explici asemănarea dintre următoarele idei:
„Cărțile sunt fluturi cu care zburăm prin propria noastră minte.” (textul A)
„Cititul înseamnă să faci lucrurile să se întâmple în capul tău.” (textul B) **8 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte**

Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, cu titlul „O carte care m-a schimbat”, în care să prezinți o experiență personală legată de actul lecturii.
În compunere vei include o secvență descriptivă de minimum 50 de cuvinte.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative, adecvate cerinței; **12 puncte**
- relatarea unei întâmplări, respectând tiparul narativ; **12 puncte**
- includerea adecvată a unei secvențe descriptive. **4 puncte**

Vei primi **28 de puncte** pentru conținutul compunerii și **12 puncte** pentru redactare.

Notă: Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapă locală, 14 februarie 2026

Clasa a VII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

În semiîntinericul aproape cețos din cauza prafului care dormita nemișcat în aer nu reușeam să deslușesc decât, din când în când, slabe reflexe ale literelor, rare, de aur. [...] Cu toată îngrămădeala și praful stăruia ceva plăcut, greu de definit, ceva – un miros poate sau numai o părere – care venea dintr-un alt timp, cunoscut. Da, cred că era un miros. Mirosul de cărți vechi, cu scoarțe aromate de cleiuri din alte vremuri, cu praful pătruns în pagini, în însăși textura hârtiei îngălbenite, devenite friabilă. Și venea din amintire, de undeva de foarte departe, atât de departe, încât totul avusese timp să se decanteze și să ajungă în prezent numai ca un vis ireal și plăcut, al cărui singur defect era că s-a sfârșit pentru totdeauna. Era un miros din copilărie, mirosul podului nostru de acasă în care se urca pe o scară îngustă, cu fuștei¹ mărunți, proptită în cămara de alimente printre saci de cartofi și lăzi cu morcovi îngropați în nisip și sprijinită sus de marginea unui pătrat de lemn pe care trebuia să-l ridici într-o parte, ca pe capacul unei cutii, și să faci un pas mare, aproape riscant pentru mine cea de atunci, ca să pășești înlăuntru. Și mai întâi te izbea mirosul.

Mirosul de aici, mirosul acesta de cărți uitate de lume în aerul închis și încins de soarele strâns în țigle, mirosul de taine ascunse bine și așteptându-și cu voluptate descoperirea. [...] Erau așezate pur și simplu pe șiruri lungi suprapuse, sprijinite unele pe altele în așa fel încât scoaterea uneia de la bază presupunea dărâmarea întregului edificiu. Tata le transportase rând pe rând cu un coș mare de rufe pe care îl cărase cu efort până în cămară, la picioarele scării, apoi se suise în pod și lăsase de acolo cu grijă, la capătul unei frânghii groase, un coș mai mic, din cele cu care mergea mama la târguieli. Locul meu era jos, lângă coșul cel mare din care, la un semn, începeam să încarc plină de râvnă ciudatul ascensor pe care tata îl trăgea cu grijă sus, îl descărca și apoi îl lăsa din nou în jos, spre mine. Țin minte cât de importantă mă simțeam și cât de fericită am urcat în pod când, odată cu transportul propriu-zis terminat, ne rămânea numai aranjatul cărților. [...]

Cât timp trecuse de când înaintam pe coridorul acela de cărți necunoscute, mirosind asemenea cărților copilăriei mele?

(Ana Blandiana, *Povestiri fantastice*)

¹ fuștel, feștei, (fuscel), s.m. 1. Vergea, nuia. 2. Treaptă la scara de lemn.

B.

În noaptea aceea – în care au început atât de multe lucruri și în care s-au schimbat atâtea pentru totdeauna – una dintre cărțile preferate ale lui Meggie zăcea sub perna ei și, neputând să doarmă din pricina ploii, se ridică, se frecă la ochi ca să-și alunge oboseala și trase cartea de sub pernă. Când o deschise, paginile foșniră promițător. Lui Meggie i se părea că această primă șoaptă suna la fiecare carte altfel, după cum ea știa sau nu ce o să-i povestească. Acum însă trebuia mai întâi să facă lumină. În sertarul de la noptiera ei ascunsese o cutie de chibrituri. Mo îi interzisese să aprindă noaptea lumânări. Lui nu-i plăcea focul. „Focul devorează cărțile”, spunea mereu, dar în definitiv ea avea doisprezece ani și putea să fie atentă la câteva lumânări aprinse. Lui Meggie îi plăcea să citească la lumină de lumânare. Pusese trei lumânări în recipiente de sticlă și trei sfeșnice pe pervazul ferestrei. Tocmai ținea chibritul aprins deasupra unuia dintre mucurile negre, când auzi pași afară. Speriată, stinse chibritul – așa cum avea să-și mai amintească cu precizie mulți ani mai târziu! [...]

În odaia lui Mo ardea încă lumina. Stătea deseori treaz până noaptea târziu și citea. Pasiunea cărților, Meggie de la el o moștenise. Când se refugia la el după vreun vis urât, nimic nu o adormea mai bine decât respirația liniștită a lui Mo lângă ea și întoarcerea paginilor. Nimic nu alunga visele urâte ca foșnetul hârtiei tipărite.

Dar silueta din fața casei nu era vis. [...]

Tatăl ei își înălță capul și o privi absent, ca întotdeauna când îl întrerupea din citit. Treceau de fiecare dată câteva clipe până-și regăsea drumul înapoi din cealaltă lume, din labirintul literelor.

(Cornelia Funke, *Inimă de cerneală*)

C.

De fiecare dată când mă gândesc la biblioteci, paradoxal, nu-mi vine în minte vreo clădire multimedia sau un spațiu luminos, ultrainformatic, cu rafturi până în tavan și cărți așezate la milimetru, ci văd spațiile mici, slab luminate, cu cărți vechi, rupte pe cotor sau cu scrisul ilizibil, acele cărți pe care le cauți minute în șir fără să îți dai seama unde sunt. Fascinația mea vine la pachet cu mirosul de carte veche roasă de carii, miros de motorină, iz dulceag de file îngălbenite, trecute prin mâini lipicioase de acadele și mușegai stătut. Și nu pot să trec peste mirosul ăsta, e ca o amintire injectată în ADN, în plămânii și buretele creierului la care mă reîntorc de fiecare dată când vine vorba de o carte. [...]

Mirosul de anticariat îmi intră în creier, răcăie cu nerv fiecare fir de păr, se joacă în nările mele și îl iau acasă... Și e bine... Vă dați seama prin câte mâini trec volumele dintr-o bibliotecă? Mă tot întreb câte arome se vâra în paginile cărților. Să facem un experiment și să luăm aceeași carte care să presupunem că va ajunge într-un an la 10-20 de lecturi. Și, dacă în camera cititorului persistă miros de țigară, în alta de ceapă prăjită, tămâie, odorizant, cremă de mâini, lumânări parfumate, bețișoare parfumate, urme de vin și ulei, ananas sau chiar salivă cu care îndoiaie paginile, cartea respiră aromele și le închide între pagini. Nu vi se pare destul de interesant cum tabieturile, pasiunile, viciile sau chiar bucățile de ADN sunt transferate de la un cititor la altul? Cartea este mai vie decât acțiunea din paginile ei, trăiește mai intens decât personajele create de autor și e mai intensă decât scriitorul însuși. Ar fi interesant dacă scriitorul și-ar putea împrumuta din biblioteci cartea după ceva timp, să îi simtă pulsațiile, să vadă cum colțurile au fost îndoite. Ar intra în contact direct cu cititorul, ar simți cu buricele degetelor urmele celor care l-au citit. Ar fi cea mai puternică apropiere și nicio critică [...] nu ar putea să descrie transferul scriitor-cititor. Nu ar fi fain să ne vedem scriitorii cum trăiesc prin cărțile lor, cărți ce sunt mai vii decât ideile lor, decât creația sau frământarea interioară?

Ce ai zice? Tu ca scriitor ai fi curios să te duci la bibliotecara de serviciu și să consulți lista de achiziție, să vezi pe unde ți-a umblat cartea? Sau ai avea o plăcere interioară dacă ea ar ajunge peste ani la fel ca celelalte, integrate în rafturile categoriei respective, îngălbenite și cu mirosul de mușegai? Eu, unul, aș vrea să-mi văd romanul într-o bibliotecă întunecată și cu miros de anticariat.

(Despre bibliotecile cu iz de mușegai,

<https://hyperliteratura.ro/despre-bibliotecile-cu-iz-de-mușegai>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Sunt despărțite corect în silaba toate cuvintele din seria:

- a) *tai-ne, ref-le-xe, co-pi-lă-ri-ei, re-ci-pi-en-te;*
- b) *de-slu-șesc, stă-ru-ia, re-fle-xe, si-lu-e-ta;*
- c) *e-di-fi-ciu, târ-gu-iel, a-scen-sor, nop-tie-ra;*
- d) *scrii-tor, bi-bli-o-te-că, ca-te-go-ri-ei, in-teg-ra-te*

2 puncte

2. Conțin hiat toate cuvintele din seria:

- a) *semiîntunericul, stăruia, uneia, înaintam;*
- b) *semiîntunericul, ireal, edificiu, anticariat;*
- c) *semiîntunericul, scriitor, totdeauna, bibliotecă;*
- d) *semiîntunericul, curios, creația, trebuia.*

2 puncte

3. Pot avea omonime toate cuvintele din seria:

- a) mine, care, mai, vii;
- b) lor, mai, curios, ani;
- c) care, mai, mâini, roman;
- d) direct, urme, lor, mai.

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:

4. Explică modul în care s-au format cuvintele subliniate din enunțul: *Cu toată îngrămădeala și praful stăruia ceva plăcut, greu de definit, ceva – un miros poate sau numai o părere – care venea dintr-un alt timp, cunoscut.*

4 puncte

5. Menționează valorile morfologice ale cuvintelor subliniate din enunțul: *Una dintre cărțile preferate ale lui Meggie zăcea sub perna ei.*

2 puncte

6. Identifică un verb copulativ în secvența dată, apoi construiește un enunț cu o altă valoare a acestui verb: *Tu ca scriitor ai fi curios să te duci la bibliotecara de serviciu și să consulți lista de achiziție?*

4 puncte

7. Identifică adjectivele din următorul enunț și precizează cazul fiecăruia: *Nimic nu alunga visele urâte ca foșnetul hârtiei tipărite.*

4 puncte

SUBIECTUL al II-lea

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Prezintă un element comun celor trei texte.

4 puncte

2. Explică, prin referire la două trăsături, caracterul ficțional al textului **B**.

4 puncte

3. Numește un sentiment/o emoție identificat/ă în textul **A**, justificându-ți alegerea.

4 puncte

4. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, cu exemple, relația dintre personajele prezente în textul **B**.

6 puncte

5. Transcrie și numește două figuri de stil diferite din textul **C**.

6 puncte

6. Explică, într-un text de 50-80 de cuvinte, semnificația secvenței din textul **C**: *Mă afund în litere, citesc ascultând pendula bătând în vreun colț, ascult coolerul calculatoarelor vibrând și e bine. Intru în poveste, mă pierd printre rânduri și căldura se lipește de pardesiu ca pilitura de fier de magnet. Și mi-e bine... Pleoapele alunecă ușor în spațiul alb dintre cuvinte și mă dizolv în perna moale a scaunului. Pendulul continuă să bată și sunt departe...*

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte**

Imaginează-ți că ești un scriitor contemporan. Pornind de la textele A, B și C, redactează un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să povestești o experiență de lectură trăită de un cititor ideal, elev în clasa a VII-a.

În elaborarea compunerii, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **6 puncte**
- precizarea a două elemente ale contextului spațio-temporal; **4 puncte**
- inserarea unei secvențe descriptive de minimum 50 de cuvinte referitoare la portretul moral al cititorului ideal, cu cel puțin două trăsături desprinse din textele suport; **6 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ și ale structurii unei compuneri; **4 puncte**
- realizarea coerenței tematice și a coeziunii; **4 puncte**
- utilizarea claselor morfologice specifice într-un limbaj expresiv și a timpurilor verbale adecvate. **4 puncte**

Vei primi **28 de puncte** pentru conținutul compunerii și **12 puncte** pentru redactare.

Notă: Punctajul pentru redactare se acordă în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 14 februarie 2026

Clasa a VIII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele date pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

Înaintez cu grijă, încet,
Pe un drum
Pe care îl tai eu însămi
Pășind.
Ca să știu să mă întorc,
Presar în urmă
Fărâme de litere și de cuvinte.
Sunt pornită de mult,
Mi s-au terminat
Puținele silabe pe care le avusesem
Merinde de drum.
Din fericire, am descoperit
Că totul
Poate fi transformat în cuvinte
Și am continuat să înaintez
Presărând
Vorbele în care mă destram
Cum se destramă un pulovăr vechi
În căpețele de lână-ncrețită de atâta purtare...

(Ana Blandiana, *Poveste*)

* *merinde* - hrană, provizii;

* *căpețele* - bucățele, rămășițe.

B.

Când satul lui Capricorn rămase în spatele lor, Meggie privi lung peste umăr. Știa că nu avea să-i uite niciodată imaginea, la fel cum nu se uită unele povești, cu toate că inspiră frică, sau poate tocmai din pricina asta.

Înainte de plecare, Mo o întrebase încă o dată îngrijorat dacă era de acord să meargă mai întâi la Elinor. Meggie era mai mult decât de acord. În mod curios îi era mai dor de casa Elinorei decât de gospodăria bătrână, în care- și petrecuse ultimii ani alături de Mo.

Pe gazonul din spatele casei, pe locul pe care oamenii lui Capricorn stivuiseră cărțile, se mai putea vedea peticul ars, dar Elinor pusese să se care de-acolo cenușa- după ce mai înainte umpluse un borcan de marmeladă cu pulberea aceea cenușie și fină. Stătea acum pe noptiera de lângă patul ei.

Dintre cărțile pe care oamenii lui Capricorn le smulseseră din rafturi, multe erau din nou la locul lor, altele așteptau pe masa de lucru a lui Mo să fie din nou legate, rafturile din bibliotecă erau însă în continuare goale și, stând cu Elinor în fața lor, Meggie îi văzu lacrimile din ochii, chiar dacă femeia și le șterse grăbit.

În săptămânile următoare, Elinor plecă după cumpărături. Cumpără cărți. În acest scop cutreieră Europa în lung și-n lat. Darius era întotdeauna cu ea, uneori o însoțea și Mo. Meggie însă rămase cu mama ei în casa cea mare. Se așezau alături în fața uneia dintre ferestre și priveau afară în grădină,

unde zânele își făceau cuiburi, construcții rotunde care atârnavă ca niște mingi de ramurile copacilor. Făpturile de sticlă se cuibăriră în podul Elinorei, iar cobolzii își săpăra peșteri între copacii mari și bătrâni care se găseau din belșug în grădină. Elinor le recomandase expres tuturor să nu părăsească pe cât posibil proprietatea. Le atrăsese insistent atenția asupra primejdiilor din lumea de dincolo de gardul viu, dar curând zânele începură să zboare noaptea vâjâind spre mare, cobolzii să se furișeze, prin satele adormite, către țărm, iar oamenii de sticlă să dispară în iarba înaltă care acoperea povârnișurile munților învecinați.

- Nu-ți face prea multe griji, zise Mo, când Elinor oftă iarăși odată din pricina unei asemenea nesocotințe. În definitiv, nici lumea din care provin ei nu era tocmai lipsită de primejdii.

- Da, dar era altfel! strigă ea. Acolo nu erau mașini, ce se întâmplă dacă zânele zboară și nimeresc într-un parbriz? Și acolo nu erau nici vânători cu puști care să tragă, doar ca să se distreze, în tot ce mișcă.

Între timp, Elinor aflase totul despre lumea din *Inimă de cerneală*. Mama lui Meggie folosisese multă hârtie ca să-și scrie amintirile. În fiecare seară, Meggie o ruga să-i mai povestească ceva și apoi stăteau alături și Tereza scria, iar Meggie citea și uneori încerca să picteze ceea ce mama ei descriesese.

Zilele treceau și rafturile Elinorei se umpleau cu cărți noi, minunate. Unele erau într-o stare jalnică și Darius, care începuse să întocmească un catalog al comorilor tipărite ale Elinorei, își întrerupea neconștient treaba ca să se uite la ceea ce făcea Mo. Stătea lângă el și privea cu uimire când Mo elibera o carte uzată din coperta ei degradată, prindea paginile detașate, lipea cotorul și făcea tot ceea ce mai era necesar pentru ca aceste cărți să se păstreze încă mulți ani de-acum încolo.

Mai târziu, Meggie nu avea să-și amintească exact când se hotărâseră să rămână pentru totdeauna la Elinor. Poate fusese abia după multe săptămâni, poate știuseră însă chiar din prima zi. Lui Meggie i se dădu camera cu patul acela mult prea mare, sub care încă se mai afla lada ei cu cărți. I-ar fi plăcut să-i citească mamei ei din cărțile preferate, dar între timp înțelesese de ce Mo o făcea acum atât de rar. Și într-o bună zi, când iarăși nu putea să doarmă fiindcă i se părea că vedea afară, în noapte, fața lui Basta, se așeză la masa din fața ferestrei și începu să scrie, în vreme ce în grădina Elinorei zânele luminau, iar cobolzii foșneau prin tufișuri.

Căci acesta era planul lui Meggie: voia să învețe să țeasă povești, așa cum știa Fenoglio să facă. Voia să învețe să scotocească după cuvinte ca să i le poată citi mamei, fără să-și facă griji că cineva iese din carte și se uită la ea cu o privire bolnavă de dor de casă. Doar cuvintele aveau puterea să trimită înapoi, toate acele ființe care nu erau făcute decât din litere, și de aceea Meggie hotărî că meșteșugul ei aveau să fie cuvintele. Unde se putea învăța asta mai bine decât într-o casă, în a cărei grădină zânele își făceau cuiburi, iar cărțile șopteau noaptea în rafturi?

Cum spune Mo: scrierea de povești are de-a face cu vrăjitoria.”

(Cornelia Funke, *Inimă de cerneală*)

*cobolzii - spiriduși

C.

Biblioterapia este o tehnică terapeutică creativă prin care se urmărește abordarea problemelor pe care copilul, adolescentul sau adultul le întâlnește într-o anumită etapă a existenței lui. Povestea transmite, pe baza celor relatate, o experiență de viață, o situație-problemă. Astfel, povestea, prin puterea magică a cuvintelor, aduce alinare și vindecare, dacă este spusă unde, de cine și cum trebuie, și-l face pe cel care o ascultă, să-și spună la un moment dat propria poveste, ca un început de descoperiri personale și de rezolvare a problemelor care îl preocupă. Este important ca subiectul să aibă o revelație cu privire la mesajul poveștii, deși acest moment poate fi temporal mult mai târziu decât momentul în

care a fost spusă povestea, iar această revelație să coincidă cu începutul vindecării, a rezolvării într-o manieră nouă a impasului său existențial.

Îți amintești cum te simțeai atunci când, în copilărie, mama, sau tata, bunicul, sau bunica îți citeau o poveste? Cum mintea și sufletul tău își făceau bagajul și plecau împreună spre o lume fantastică? Cum te puneai în pielea personajelor și învățai din experiențele trăite de acestea? Cum te conectai cu povestitorul și te simțeai atât de aproape de sufletul lui? Era magic, așa-i? Adeseori, încercăm să le vorbim copiilor pe limba noastră, oferindu-le argumente și soluții bine șlefuite de mintea adultă. Se întâmplă ca, de multe ori, aceste metode să nu funcționeze și ne găsim în fața unor situații în care ne simțim lipsiți de resurse, după ce am încercat toate variantele pe care le-am găsit la îndemână. Și atunci ce am putea face diferit? Am putea să le vorbim copiilor pe limba lor. Prin intermediul poveștilor și jocurilor, reușim să ne conectăm cu ei, iar mesajul ajunge cu mai multă ușurință la urechile lor. Poveștile și jocurile sunt uneltele care, în relaționarea cu cei mici, deschid multe uși, fără a le forța.

(Despre importanța poveștilor terapeutice pentru copii,

<https://www.edituradiana.ro/blog/despre-povestile-terapeutice-pentru-copii.html>)

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Există diftongi doar în seria:
 - a) *conectai, experiență, copilărie;*
 - b) *ființe, puterea, puneai;*
 - c) *treceau, privea, cuiburi;*
 - d) *eu, poate, situații.*

2 puncte
2. Conține doar cuvinte formate prin conversiune seria:
 - a) (comorilor) *tipărite*,; (peticul) *ars*;
 - b) (are de-a face cu) *vrăjitoria*,(limba) *noastră*;
 - c) (Înainte cu grijă,) *încet*, *puținele* (silabe);
 - d) (... să-și amintească) *exact*, (să trimită) *înapoi*.

2 puncte
3. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate în secvențele: *Ca să știu să mă întorc./ Presar în urmă/ Fărăme de litere și de cuvinte; voia să învețe să teasă povești, așa cum știa Fenoglio să facă; Astfel, povestea, prin puterea magică a cuvintelor, aduce alinare și vindecare* sunt:
 - a) *bucăți, să brodeze, reală;*
 - b) *fragmente, să plăsmuiască, primordială;*
 - c) *picături, să destrame, originală;*
 - d) *corpuri, să construiască, aieva.*

2 puncte

Scrie, pe foaia de concurs, răspunsurile corecte la cerințele de mai jos:

4. Alcătuiește un enunț cu altă valoare morfologică a cuvântului subliniat în fragmentul următor, pe care o vei preciza: *Poveștile și jocurile sunt uneltele care, în relaționarea cu cei mici, deschid multe uși, fără a le forța.*

2 puncte
5. Indică cele două valori ale verbului „a fi” din enunțul: *Dintre cărțile pe care oamenii lui Capricorn le smulseseră din rafturi, multe erau din nou la locul lor, altele așteptau pe masa de lucru a lui Mo să fie din nou legate.*

2 puncte
6. Menționează cazul fiecărui pronume relativ subliniat în secvențele: *Unde se putea învăța asta mai bine decât într-o casă, în a cărei grădină zânele își făceau cuiburi?*, respectiv, *Înainte cu grijă, încet,/Pe un drum/Pe care îl tai eu însămi/Pășind.*

2 puncte
7. Precizează funcția sintactică a pronumelui reflexiv din enunțul: *Darius, care începuse să întocmească un catalog al comorilor tipărite ale Elinorei, își întrerupea neconținut treaba.*

2 puncte

8. Alcătuieste două enunțuri în care verbul „a învăța” să fie folosit la modul gerunziu și să îndeplinească funcția sintactică de circumstanțial de timp, respectiv, circumstanțial de cauză. **2 puncte**
9. Construiește o frază formată din două propoziții în care subordonata atributivă să fie introdusă printr-un adverb relativ. **2 puncte**
10. Rescrie enunțul, corectând greșelile de orice natură: - *Revinoți în fire, aceiași poveste mi-a plăcut și mie!* **2 puncte**

SUBIECTUL al II-lea**30 de puncte****Scrie pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:**

1. Scrie un element de conținut comun celor trei texte, valorificând câte o secvență din fiecare text. **5 puncte**
2. Prezintă o trăsătură morală a unui personaj din textul **B**, numind mijlocul de caracterizare identificat. **5 puncte**
3. Precizează figura de stil din versurile următoare și comentează semnificațiile acesteia: „Vorbele în care mă destram/ Cum se destramă un pulovăr vechi”. **5 puncte**
4. Prezintă două trăsături ale textului nonliterar, valorificând textul **C**. **5 puncte**
5. Identifică și comentează ipostaza eului liric din textul **A**, prin raportare la conținutul operei. **5 puncte**
6. Scrie un text descriptiv, de 70-100 de cuvinte, în care să prezinți, în registrul artistic, biblioteca visurilor tale. **5 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**40 de puncte****Scrie o notă de jurnal, de minimum 200 de cuvinte, în care să reflectezi asupra rolului lecturii, valorificând câte o semnificație din fiecare text suport, precum și experiența ta de lectură.**

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- construirea unor idei creative adecvate cerinței, respectând relația dintre temă și conținut; **10 puncte**
- valorificarea semnificațiilor din cele trei texte suport; **9 puncte**
- valorificarea experienței personale de lectură; **4 puncte**
- respectarea convențiilor unui jurnal. **3 puncte**

Vei primi **26 de puncte** pentru conținutul compunerii și **14 puncte** pentru redactare.**Notă:** Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ**Clasa a IX-a****Etapa locală – 14 februarie 2026**

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele următoare și răspunde cerințelor:

A. Soarele e atât de lipicios, că parcă a mâncat el singur toată halvița lunii și nu s-a șters bine pe mâini. Ce sete trebuie să-i fie!? Dar n-a plouat de două săptămâni și au secat toate apele. [...] Mama a pus cearșafuri ude la ferestre. Din casă se aude zornăitul mașinii de cusut. Mama pedalează cu picioarele. Mașina de cusut se-nfurie din ce în ce mai repede, c-un clănța-clănța, clănța-clănța, zur-zur-zur-zur-zur și deodată stă. Așa s-a rupt subt ochelarii mamei. Afară toate stau. Stau ca pendulele oprite. Și muștele parc-au mâncat halviță. Vin și se-nceleie. Pac! Răsună tare palma pe piciorul gol, dar musca a plecat nepălmuită. Blașa stă în cușcă. Ea asudă cu limba. De ce n-asudă și casa?

– Hai să mergem în pivniță!

– Vă dau eu acuși pivniță, răsună pe fereastră glasul mamei.

Tac chitic. Zâmbesc. Așteaptă țânțanitul mașinii de cusut, își lasă botinele și colțunii jos, lângă scară, și, în vârful picioarelor desculțe, pornesc spre pod. Dar scara scârțâie ca osia neunsă.

– Unde-ați pornit? vorbește glasul mamei, care parcă-i vede.

Se-ntorc. S-așază iar pe scară. Tac. Pac! Altă muscă.

– Tu ce-ai mânca?

– Eu? Inghetată.

– Eu, harbuz. [...]

– Cine bate toba la hotare?

– Ai auzit?

– Tu ai făcut.

– Ce vorbiți acolo?

– Nu eu, mamă, a tunat în cer.

Cearșaful e dat la o parte. Capul mamei apare o clipă, cu ochelarii pe frunte. Clipește și fuge ca opărit de aerul de-afară. Cerul bubuie din nou. E și mai cald. [...]

Și dintr-o dată înnebunește aerul cu toate frunzele copacilor. Fâșâie lung, ca și cum toate-ar fi locomotive gata de plecare. Din auriu, văzduhu-i cenușiu. Din cenușiu, e vânat. Și-acuși e negru. Parcă se lasă peste soare miezul nopții. Din cremene ies fulgere. O cremene cât munții, care se ciocnesc în capete. Suie în goană caii Sfântului Ilie, scoțând scântei din cremenea lovită cu copita. Biciul pac... Biciul trosc. Cad stânci de-a berbeleacul. Buldubuc-bâldăbâc. Se rostogolesc butoaie. Se răstoarnă podurile cerului cu saci de colb. Plouă cu colb. Ninge cu colb. Nu. Viscolește. Colb și numai colb și frunze verzi în colb. Geamurile se-nchid, pocnind. S-au spart? Poate că da. [...]

– Măi, hai în pod!

Zboară în pod. Nu-i știe nimeni.

Urgie. Din pod e ca din barcă, sus, pe creasta valului. Desculți ca marinarii, își suflecă mânicele. Părul le crește-n vânt ca o pădure. Îs mici. Dar au uitat. Au devenit uriași. Uitată e și frica. Sunt nalți cât casa, peste toți copacii. Corabia înoată prin furtună. Căpitane, la comandă! Cine-i căpitanul? Amândoi. Căpitanul are patru brațe, două capete, patru picioare. Dă comenzi, țipă, se-ncruntă, trage și apucă, vede tot c-un ochi de vultur – patru ochi – și nu se dă bătut. Cerul e strâmb, întunecat și parcă curge plin de zdrențe. Cu fiecare fulger pânzele catargelor s-aprind și-s flăcări. Nu-i nimic. Toată lumea pe punte. Corabia merge-nainte. Trăsnește. Căpitanul a închis deodată patru ochi și a clipit cu două inimi, iepurește.

– Mai stăm?

Mai stau, dar cu spinarea ghemuită. Și tot nu plouă. S-aud țipete, glasuri disperate. Asta jos, între femei. Căpitanul însă nu ascultă decât glasul datoriei. Stă surd, la postul de comandă, încordându-și pieptul, cu nările în vânt și coamă ca de leu. Rage căpitanul. Cerul tună: mai departe, bolovănindu-și glasurile de sfârșit de lume, hăt încolo. Vântul mână pe tot cerul turmele de bivoli. Se tot duce, duce, duce. Și, deodată, hop și soarele cu zurgălăi de aur la opinci.

– Unde-i, măi, furtuna?

– Am învins-o.

Se scoboară țănoși din înaltul podului, călcând cu fală, și mai curcani decât curcanii.

– Unde-ați fost? Țipă mama, Anica, copacii, găinile, curcile.

– Sus, în pod.

– Și ce-ați căutat acolo?

– Apă de ploaie.

– Pofțiți la mine să vă dau rețeta apei de ploaie!

*

Seara, tata intră în casă, vesel.

– Grozavă furtună! M-am gândit la voi.

– Grozavă, spune mama, uitându-se la un colț al odăii și la celălalt, unde eroii își ispășesc epopeea.

– N-a plouat nici pe la noi?

– Să-ți spună dumnealor.

– Cum îi, copii, cu ploaia? Hai, veniți la tata!

Nu mai e nevoie să răspundă. Tata râde, întâmpinându-i cu un curcubeu de pace, căci pe obrajii strănepoților lui Noe, ploaia plânge încă, sărățică, după toate câte-au fost și n-au să mai fie.

Ionel Teodoreanu, *Furtuna*, din vol. *În casa bunicilor*

B. De cum răsare, luna își sprijină fața rotundă în palme și se uită prin fereastră la mine, să vadă ce fac. Se bucură că încă nu am plecat. Ca și mine, luna are pete albe pe față. Eu pe-ale mele le-am frecat cu cenușă, dar nu mi-au trecut. Așa ghilea* bunica zolnicele** după țesut. Să le facă mai albe. De la cenușă, eu m-am făcut mai smolită, iar petele, acum, mi se văd și mai tare. Nici ale lunii nu trec. Chiar dacă și le spală în fiecare dimineață cu rouă. Chiar dacă uneori se subție și nu mai are față deloc.

Ca și mine, luna-i tunsă chilug. Tata a încurcat capul meu cu al fratelui și acum umblu îmbrobodită la joacă, în drum. Și luna, când iese pe cer, poartă pe cap maramă de nori, să nu vadă nimeni că-i cheală.

Ca și mine, luna nu are somn. Umblă noaptea pe cer și își face mărgelile din stele. Uneori, mai scapă câte una în lac. Și șiragul meu de mărgelile s-a rupt și s-a risipit. Le-am strâns de pe jos, câte una. Pe cele rostogolite-n oglindă, nu le-am găsit.

Ca și mine, luna ar pleca de acasă. Ca și mine-i legată cu funia de pământ...

Lorina Bălțeanu, *Legată cu funia de pământ*

*a ghili = a înălbi o pânză prin înmuierea în apă și întinderea repetată la soare;

**zolnic = bucată de pânză groasă, de formă pătrată sau dreptunghiulară, folosită în gospodărie (pentru a răsturna mămăliga, a acoperi pâinea etc.).

Subiectul I**30 de puncte****Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:**

1. Prezintă perspectiva narativă din textul **B**. **5 puncte**
2. Explică rolul descrierii în construcția cadrului de natură, valorificând câte un exemplu relevant din ambele texte. **5 puncte**
3. Prezintă o funcție a comunicării, având drept suport textul **A**. **5 puncte**
4. Compară cele două texte, indicând o asemănare și o deosebire, susținute cu exemple. **5 puncte**
5. Selectează câte o figură de stil din fiecare text și explică rolul lor expresiv în context. **5 puncte**

Notă! Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru redactare, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri. Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea**30 de puncte**

Imaginează-ți că ești **soarele** din textul lui Ionel Teodoreanu. În această calitate, vei participa la un dialog cu **luna** (personajul din textul Lorinei Bălțeanu) **pe tema familiei ca spațiu afectiv și moral**. Redactează un text dialogat, de 150-300 de cuvinte, alcătuit din minimum șase replici, în care vei prezenta opinia **lunii** despre fetița din textul B, respectiv opinia ta (**a soarelui**), despre băieții din textul A.

Notă! Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (organizarea ideilor în scris – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

Subiectul al III-lea**30 de puncte**

Redactează un eseu, de 600-900 de cuvinte, **LA ALEGERE**, despre **jocul real și jocul imaginar SAU despre relația realitate – fantastic**, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Notă! Pentru **conținutul** eseului, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul minim/maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 600 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală, 14 februarie 2026

Clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție fragmentele de mai jos: A.

Un foc ascuns și groaznic îl mistuie pe popa Tonea! El, creștinul cu inima curată, preotul cel mai vrednic de pe plaiurile Mehedinților, liturghisitorul cel plin de evlavie și de înaltă conștiință, este astăzi pradă grelei dezbinări cu sine însuși, ispitei gata de izbândă în fiecare zi, iubirii oarbe, surde, neînstare să priceapă înfricoșatele datorii duhovnicești ale slujitorului altarului. Zece ani, popa Tonea și-a păstrat inima vas curat, așa cum cere sfântul apostol, așa cum se cuvine unei inimi creștinești și preotești, datoare să păstreze în ea comoara sfintelor înțeleșuri și a dumnezeieștilor arvune ale credinței lui Iisus Hristos. Zece ani, popa Tonea a fost harnic păstor sufletesc turmei lui încredințate, om frumos la fapte și cu nescăzută bună purtare, către mari și către mici, bărbat fără de vină, tată și gospodar. Datoriile preotești și le îndeplinea cu cea mai mare luare-aminte și cu cea mai aleasă concentrare, între oile sale cuvântătoare era bogat în sfaturi evanghelice și tot atât de bogat în poveste și în îndemnuri gospodărești. Niciodată nu spunea un cuvânt mai tare decât pe celălalt și când trecea printre norodul său, creștinii se întreceau să vie să-i sărute mâna. În parohia lui, când un creștin se întâlnea, dimineața, cu popa Tonea, era ca și cum i-ar fi ieșit cu plin. Credința deșartă, că, întâlnindu-te cu un preot, dimineața, îți va merge rău în ziua aceea, murise printre cei care trăiau în preajma acestui preot. Viața, casa și ograda lui erau icoană vie, sub ochii tuturor ca tot ce zice și sfătuiește în biserică și în lume îndeplinește mai întâi la el acasă. Preoteasa era o femeie plină de frica lui Dumnezeu, cuminte, simplă, harnică și mai presus în cinste femeiască decât toate celelalte femei de primprejur - așa cum se cuvine să fie soția unui preot. În sfârșit, Dumnezeu dăruise lui popa Tonea și cinci copii, care creșteau sănătos și sub cucernică povață, în casa părintească.

Dar peste tot acest noroc și această zi frumoasă, s-a lăsat, în inima lui popa Tonea, în prima duminică de după Paște, un nor de la cel-viclean. Inamicul care dobândi, odinioară, voie ca să ispitească și să cerce inima lui Iov, dobândi, de data aceasta, voie ca să pună la încercare puterile creștinești și preotești ale finului Sfântului Antonie. Era, deci, în Duminica Tomei. Popa Tonea tocmai isprăvisese un cuvânt către creștini, prin care le deslușea, limpede și înălțător, cum a îngăduit Dumnezeu necredința sfântului apostol Toma și cum a făcut-o de folos pentru credința noastră, cea de-a pururi întemeiată pe adevărul învierii Domnului. Chiar atunci, intră în biserică jupân Traico, negustor bogat, om foarte cinstit și de cuvânt, sârb get-beget din Cladova sârbească. Îl cunoștea de multă vreme, avea pentru fața lui mult respect, pentru vorba lui de om în vârstă multă luare-aminte și-i cunoștea destul de bine treburile și cele trei prăvălii din Cladova, fiindcă făcuseră împreună, mai înainte, câteva târguri norocoase. Dar popa Tonea știa pe Traico văduv și fără niciun copil, de pe urma primei lui căsătorii. Cine era atunci această femeie, ori mai degrabă această fată mare, care intrase în biserică odată cu căruntul negustor și se ținea de el?

Popa Tonea a început să miruiască pe credincioși și jupân Traico s-a apropiat și el cu însoțitoarea lui. Atunci popa Tonea a observat-o bine, și o putere superioară a coborât pe inimă-i, apăsând-o cu farmec și chemând din ea un cer și o lume sufletească nemaicrezut de tinere și de înflorite... Așa cum s-ar petrece cu o sămânță, adormită și închisă, pe care un fachir ar pune-o în palmă-i și, constrângând-o cu vraja unor insistențe nepricepute și oculte, ar face-o (în câteva minute) să germineze, să crească și să se despletească în foi și în filamente și să se încunune, văzând cu ochii, cu ciorchini trandafirii și parfumați! Minunea aceasta o trăi, sufletește, popa Tonea, în răstimpul ce trecu cu miruitul a douăzeci-treizeci de creștini.

(Gala Galaction, *De la noi la Cladova*)

B.

Soarele zâmbea... Mănunchiuri de raze aurii se întreceau prin văzduhul înveselit, mângâind pământul crăpat de dogoreala zilelor trecute, răsfrângându-se zglobii în oglinda râului ce încinge satul ca un brâu de argint. Un iaz tare și nou închidea calea apei neobosite. Valurile oțeloase se năpusteau mugind asupra zăgazurilor căptușite cu bolovani, le hurducau, le palmuiau, apoi, neputând să le biruie, se aruncau turbate pe scândurile lucioase la vale, și se prăbușeau în vârtejurile adânci ale hâlboanei. Zdrobite, răcnind de mânie, se zvârcoleau în brațele vojlui, pe urmă scăpau trudite și alunecau gâlgâind pe prundișul arămiu...

Din jos de iaz, la marginea râului, Saveta prundarului se închină de două ori spre oglinda încrețită a apei, ș-apoi, cu coafele pline, cu ochii în pământ, încordată ușor sub povară, se îndreptă spre pârlazul din fundul grădinii. Lângă gardul de nuiete poposi oleacă. Brațele îi căzură moarte de-a lungul trupului, capul îi căzu pe piept, iar sub dunga neagră a genelor îi răsăriră câțiva picuri mărunți de lacrimi, care se scurseră domol pe obrajii plini și îmbujorați. Și așa rămase un răstimp pierdută. Apoi privirea i se îndreptă spre turnușoarele de spumă ce tropăiau în hâlboana iazului. În creierii ei prinseră a se vâlmăși o sumedenie de gânduri ciudate, niște gânduri de care îi era groază, care o chinuiau, dar care totuși o ademeneau neîncetat de o vreme încoace...Într-un târziu, se dezmetici și, cu o efortare cruntă, își curmă plânsul. Dar când ajunse la căscioara țuguiață și intră în pridvor, lacrimile o prididiră iarăși, pe-a furișul.

Mă-sa, o femeie vâjnoasă, c-o gură ca melița, suflecă până-n genunchi, văzând-o pleoștită și bocită, se cătrăni foc, și se răpști la ea:

— Ce-i cu tine, fato? Ce te tot bocești, parcă te-ar fi părăsit mirele? Saveta tresări spăimântată și de-abia putu bâlbâi câteva vorbe zdruncinate. Lacrimile însă începură a-i curge și mai năvalnic.

Mama se uită mirată la fată. Dintru-ntâi vru s-o ocărăscă, să-i scoată nălucirile din cap. Dar când îi văzu ochii stinși, obrajii arși, când o văzu atât de posomorâtă, o cuprinse mila, parc-ar fi înțeles durerea mută ce se alină în lacrimile acelea. Și glasul i se înmuie, privirea i se îndulci:

— Spune-mi, draga mamii, spune-mi mie, ce te doare?...

Fata se opri în prag, stătu o clipă pe gânduri, apoi răspunse cu glas năbușit :

— Nimica, maică... Nimica... Zău, nimica.

Mama privi lung în urma ei, clătină din cap și bombăni îngrijorată:

— Are ceva... de bună seamă are ceva fata asta...

În porumbiștea din dosul casei Saveta se opri. Întrebarea mamei îi răscolise deodată toată durerea. Simțea limpede cum i se îngreunează mintea, cum îi lăncezește sufletul. Genunchii începură a-i tremura. Se lăsă jos și-și lipi fruntea de pământ. Lacrimile îi secaseră. Numai oftări adânci se mai desprindeau din pieptul ei rotunjour, oftările plânsului uscat, care sugrumă sufletele. Părul ei bălan se zbătea ca peștele lângă corpul întins între mușuroaiele firelor de păpușoi.

O adiere blândă, lină se furișă printre foile jumătate verzi, jumătate galbene ale porumbului. Spicele fâșiau tainic și-și plecau capetele, ferindu-se de căldura soarelui, care prinsese a le înțepa. Și, din freamătul frunzelor-sulițe, parcă i se deslușea o povestire urâtă.

Pe Saveta o cutremură un fior de fierbințeală din creștet până-n tălpi. Buzele ei stinse, învinețite, murmură trăgănat:

— Nu se poate... nu se poate...

De trei săptămâni îi furnică în urechi un gând, de când îi spusese Florica pădurarului că feciorul popii se însoară, feciorul cel mai mare, cel de se face doftor, cel care... Când a auzit asta, a simțit că i se înfige o săgeată otrăvită în inimă.

„Dacă e adevărat, mă arunc în hâlboana iazului”, își zisese dânsa atunci, și de-atunci o muncește mereu gândul acesta.

Privirea i se tulbură, sângele îi clocotește în vine când se gândește la ceea ce îndură ea de-atunci. Își încheaștă degetele în păr, se zvârcolește deznădăjduită pe bulgării sfârmicioși de pământ, și se blestemă întruna și-și zice: „Te-a bătut Dumnezeu, nerușinato, fiindcă ai păcătuit...” Dar apoi, repede, fără nici o trecere, o năpădesc alte amintiri, lumea i se pare că se înseninează, și-i pare rău că-și

afurisește iubirea. O rază dulce de nădejde îi pătrunde prin creieri, îi rânduiește gândurile învăltoare. Și vuietele năprasnice încetează, înfrânte de adierea trecutului, care i se desfășoară ca o poveste frumoasă, fermecătoare...

... Era spre toamnă atunci... era pe vremea secerișului, întocmai ca și astăzi. Ea încă nu împlinise șaptesprezece ani. De-abia în vara aceea începuse a merge la horă. Și-i ziceau oamenii „frumoasa lui Ion Prundarul”... Așa-i ziceau.

(Liviu Rebreanu, *Ofilire*)

Subiectul I**30 de puncte****Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:**

1. Menționează două elemente care justifică încadrarea textului **B** în specia literară a nuvelei. **5 puncte**
2. Precizează și ilustrează două elemente specifice tiparului descriptiv din textul **A**. **5 puncte**
3. Identifică două motive literare comune textelor-suport și prezintă-le semnificația contextuală. **5 puncte**
4. Extrage, din fiecare text, câte o metaforă și comentează-i efectul expresiv. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația secvenței: *Atunci popa Tonea a observat-o bine, și o putere superioară a coborât pe inimă-i, apăsând-o cu farmec și chemând din ea un cer și o lume sufletească nemaicrezut de tinere și de înflorite... Așa cum s-ar petrece cu o sămânță, adormită și închisă, pe care un fachir ar pune-o în palmă-i și, constrângând-o cu vraja unor insistențe nepricepute și oculte, ar face-o (în câteva minute) să germineze, să crească și să se despletească în foi și în filamente și să se încunune, văzând cu ochii, cu ciorchini trandafirii și parfumați! Minunea aceasta o trăi, sufletește, popa Tonea, în răstimpul ce trecu cu miruitul a douăzeci-treizeci de creștini.* **5 puncte**

Note:

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar, pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea**30 de puncte**

Redactează o pagină de jurnal, de 150-300 de cuvinte, în care să surprinzi emoția generată de întâlnirea unei persoane noi, valorificând ideile din fragmentul citat la textul A.

Notă:

Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct)

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu de minimum 600 de cuvinte despre *modul în care iubirea devine o forță transformatoare în existența omului*, raportându-te atât la cele două fragmente citate, cât și la experiența personală sau culturală.

Note:

În elaborarea eseului, vei respecta **structura textului de tip argumentativ**: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 600 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasa a XI-a

Etapa locală, 14 februarie 2026

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție textele următoare și răspunde cerințelor:

A.

Și așe, cum mai degrabă la dulăi și la ogari alergând, cu fața posomorâtă și cu inima înfrântă, în trist chip și jelnică închipuire li să arătă (că a amăgeilor cea mai de frunte învățătură și mai de treabă schimositură ieste ca în inimă pe *cacodemonul**, iară în față *evdemonul*** să poarte), pre carile ei, într-aceasta formă și arătare vădzindu-l: „Ce poate fi aceasta, o, priietine, dzisără, că chipul urgie și fața bezciscicie îți arată și lucru peste voie să ți să fie tâmplat, mahnite căutăturile și fierbinți oftăturile îți mărturisesc? Au spre chedzi răi vrăjile ceva ți-au menit? Au spre pofta inimii noastre de ceva împotrivă și neagră veste ai simțit? Sau de nu ție ceva rău ți-au vinit, altuia vreun bine a să face ai cunoscut (că zavistnicul mahnirea îndoită poartă, una când lui ceva rău, alta când altuia ceva bine să nu cumva vie să teme). Noi până acmu într-atât tăcere înfundat a te videa nu ni s-au tâmplat. Limba cea ca clopotul cine ți-au legat? Gura cea ca doba ce ți-au astupat? Voroava cea ca pohoaiete ploilor cine ți-au înghețat? Glasul cel ca tunul fulgerului ce ți-au amorțit? Mulțimea cuvintelor cele ca păcura izvorătoare și ca năboiul pe toate șesurile clevetelor năbușitoare cine ți-au oprit? Fără nici o zăbavă și cum mai curând spune-ne, ca, sau mahnirii împreună părtași, sau, de va fi cu puțință, mângăietori și gonași să ne facem. (Că cuvântul mângaios la întristare ieste ca numele doftorului la dzăcare), carile măcar că îndată toată întristarea n-ar rădica, însă o îndoință oarecare chitețelor aduce. (Iară unde îndoința, acoloa și nedejdea, și unde nedejdea, acoloa și începătura mângăierii ieste), precum și doftorul măcar că nu într-aceia dată toată boala scoate, nici numele lui face minuni, ce nedejdea bolnavului rădicând, socotește că cel ce leacurile dă, de față ieste, așe precum și leacul îi va afla nedejduiește, care nedejduire oarecare chip de oteșire îi aduce”.

Hameleonul, din nări pufnind, pieptul izbind, din cap tremurând, din mâni aruncând, cu picioarele ca dulăii turbați țărna împrăștiind, din gură spumând și toată icoana vrăjmășii de la inimă în față-și zugrăvind: „O, fraților și prietinelor, în mare a inimii strâmtoare mă aflu, dzisă, atâta cât, precum să dzice dzicătoarea, că de oi grăi, oi muri, de oi tăcea, oi plesni, și din doaă răutăți carea de mai bună să aleg mintea nu-mi poate nimeri. Să încep, tremur, să nu încep, de năcaz mă cutremur, să dzic, mă tem, să nu dzic, putere a răbda nu mi-au rămas, ca fătătoarele la ceas am sosit: să făt, durerile și chinurile mă înspăimintează, să nu făt, pânțele îmi crapă și cuvintele ca puii ohendrii prin treci îmi ies. Să stric doaă, tocmăsc una, să tocmăsc doaă, stric o mie. Pentru care lucru, mai denainte, până cuvântul a vă deschide, prietinesc sfat să-mi dați și cu mâna frățască să mă îndămânați vă poftesc. Adecă, întâi să stric doaă și să tocmăsc una? Au întâi, tocmind una, să stric doaă? La aceasta întrebare de voi videa că și voi după a mea socoteală mă sfătuiți, atuncea gura de voi închide pânțele să-mi casce și pre spinare plesnind, povestea prin treci să izbucnească și călcâiul în locul rostului să grăiască voi lasa”.

(Dimitrie Cantemir, *Istoria ieroglică*)

**cacodemon* (s.m.): 1. demon. diavol; 2. gând rău, intenție rea; 3. dușman; *cacodemonul robii* - diavolul robiei

***evdemon* (s.m.): 1. înger bun, asistență divină; 2. gând bun, intenție bună; 3. prieten binevoitor

B.

Povestea cu Cacodemonul lui Cantemir

În anul 1800 având ceva bani m-am hotărât să călătoresc, și asta nu pentru a afla ceva ce nu știam deja, ci fiindcă mă găseam după boală, având trupul și mintea sleite. Mi-am cumpărat o Biblie, mi-am făcut o boccea din cele câteva lucruri pe care le aveam și într-o dimineață caldă și senină am pornit la drum. Eram la începutul unei toamne frumoase, timp tocmai bun pentru călătorie. Nu mi-am ales un drum anume și nici acum nu aș

putea spune pe ce poartă a Bucureștiului am iese, într-atât de puțin îmi păsa de aceasta. Eram numai fericit că plec și că nu am nicio griji în urma mea și că nicio griji nu mă așteaptă pe drumul pe care plecasem, într-o vreme am cules un băț mai gros și, folosindu-l ca toiag, mi-a fost tovarăș bun multă vreme.

Prima zi a călătoriei mele s-a scurs în uștea și lumina aurie a acelei toamne. Aveam un codru de pâine și cum marginea drumului era plină de pruni nealtoiți nu a trebuit să mă opresc pentru a mânca. Niciodată nu mi-aș fi închipuit că pâinea și prunele pot fi o masă atât de îmbelșugată. Spre seară mi-am făcut culcuș într-o căpiță și în amurgul acelei zile am deschis *Biblia* și am citit aceste cuvinte:

„Doamne, inima mea nu e trufașă și ochii mei nu știu ce e îngâmfarea, nu năzuiesc la lucruri care sunt prea grele pentru mine. Dimpotrivă! Am liniștit și am domolit inima mea! Precum copilul înțărcat stă lângă maică-sa, așa, ca un copil înțărcat este sufletul meu în mine. Israile, pune-ți nădeidea în Domnul acum și de-a pururi.”

Și o mare pace a coborât peste mine odată cu întunericul. Și deasupra mea, peste câmpie, puzderia de stele mi s-a arătat, blândă și luna de un înțeles tainic și preafelic. După o vreme am adormit. Nu știu cât am dormit sau cât o fi fost ora când m-am trezit înfrigorat. O lună ca un vierme gras se ridicase peste cerul acelei nopți. Mi-era frig și sete. M-am sculat în capul oaselor și am privit. Era o noapte ca un os bine lustruit în care poposisem aiurea. Și iar, și iar totul se făcu aidoma și trist și rece și nețărnut, nimic nu era să mă îndemne. Undeva, pomi singuratici, prunii își scuturară rodul, vrură aceasta. De lângă foc, Cacodemonul lui Cantemir mă strigă:

– Vino, bre, să te încălzești și să stăm la taifas.

Era un cacodemon bătrân și țăfnos. Își învărtise coada în jurul trupului și se uita la foc. Nu m-a privit când a zis iar:

– N-avem niciun haz!

De abia atunci m-am trezit de adevăratelea și ca o măsea putredă și nedureroasă am fost și nevajnic și muritor nopții aceleia. Am coborât din căpița în care poposisem și m-am dus lângă foc. Cacodemonul lui Cantemir avea un burduf cu vin negru din care am băut în tăcere, trecându-l de la unul la altul. Cu coada ochiului l-am cercetat furiș pe vecin. Avea fața ca o prună uscată, dar de altă culoare, ceva ca și cum ai amesteca galben de șofran cu ocră și cu puțin albastru de rufe. Tot timpul se uita cu un ochi la mine, pe celălalt și-l arunca în partea ailaltă, drept spre constelația Casiopaea care tocmai se ivise nepăsătoare pe cer. Hainele îi erau jerpelite și verzi, cacodemonii totdeauna au preferat culoarea verde, nu știu de ce, și avea niște unghii lungi, cam murdare și pe degete inele multe de cositor și alamă, își scosese încălțările, boftori ordinari și i-am admirat multă vreme copitele. Coada, după cum am mai spus, și-o înfășurase în jurul trupului. Mă încălzisem și începusem să devin nepăsător și tăcut. Nici el nu părea să aibă chef de vorbă, a spus totuși:

– Nu cumva ai niște tutun? Am scos punga cu tutun și i-am întins-o. A luat-o și nu știu ce a făcut cu ea. Dar după aia nu am mai văzut-o. Nu aveam curaj să i-o cer înapoi, așa că o vreme m-am prefăcut că n-am avut niciodată pungă, chit că mai mult la ea mă gândeam nicidecum la altceva. Am tușit a pagubă și am băut iar din burduf. Focul se făcuse mic când am spus.

S-a prefăcut că nu mă aude, așa că am repetat privindu-l ținând drept în ochi cu toate că asta îmi provoca o oboseală nespusă a mușchilor oculari, așadar mi-am crăcnat privirea cât mai mult și am spus:

– Nu-i rău vinul! dar mereu fixându-l și cu un glas calm. A râs, dezvelindu-și cioturile dinților și un măgar venit de undeva a râs și el dezvelindu-și măselele uriașe a batjocură.

Foi mari de tutun galben începură să cadă din cer drept pe focul spuzit și arseră o vreme cu flăcări albastrui. Aroma lor se răspândi peste ținut, dulceagă și acră, ne învălu. Stelele începură să apună într-o vreme și o boare rece ni se lăsă pe umeri, amorțisem. Băurăm iar din burduful ăla și prinserăm chef de vorbă.

(Ștefan Agopian, *Manualul întâmplărilor*)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționează o particularitate a limbajului artistic din fiecare text-suport, justificându-ți răspunsul cu câte o secvență reprezentativă. **5 puncte**

2. Identifică și ilustrează două procedee de construcție a portretului literar din textul B. **5 puncte**

3. Ilustrează o funcție a comunicării, având drept suport unul dintre fragmentele propuse. **5 puncte**
4. Prezintă semnificația unui motiv literar din primul text. **5 puncte**
5. Comentează succesiunea de interogații din primul paragraf al textului A. **5 puncte**

Note:

Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri. Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea**30 de puncte**

Imaginează-ți următoarea situație: Luca (pasionat de teatru) și Eliza (pasionată de literatură veche) încearcă să transforme textul dens al lui Dimitrie Cantemir într-un scenariu pentru un spectacol modern.

Redactează **un text dialogat**, de 150-300 de cuvinte, alcătuit din minimum șase replici, în care vei prezenta opinia celor doi colegi, cu privire la această temă, pornind de la replica amplă a Hamletului.

Note:

Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (abilități de redactare și de argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

Subiectul al III-lea**30 de puncte**

Redactează un eseu, de 600-900 de cuvinte, cu tema *Istoria – metaforă și spectacol al lumii*, pornind de la cele două fragmente citate și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Note:

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 600 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Clasa a XII-a

Etapa locală, 14 februarie 2026

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul de lucru este de trei ore.
- Se acordă 10 puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește cu atenție textele următoare și răspunde cerințelor:

A.

Că poezia-i mereu altceva
(cum zicea cineva)
se știe.
Iar eu îl caut în Pădurea deasă
(de-analogii, corespondențe)
pe cel ce se arată-n mii de fețe
și interfețe.
Și-aș vrea acum prieten bun
din nou să-ți spun
că
Sufletu-ți arde-n sufletul meu.

Asta sună patetic, ciudat
în Lumea de-acum, postumană,
cu tehnologii și șmecheri, șmecherii
sofisticată sau plebeiană
în care omul uită de sine
(poate-i mai bine).

Întreaga *poezievechenouă*
eu o găsesc la tine.
Altfel, sigur, poezia-i de nouăzeci
de feluri
un peisaj cu ceruri și tuneluri
ce duc în *Wonderland*
sau *Semblerland*
totuna!

Sau poezia e ca luna
ce-i numa' una?

(Simona Popescu, *Cărțile*)

B.

anunță cetății, pământului că ploaia există,
anunță oamenilor că au datoria să spere. Un poet
în fața unui cer ars, în fața unui câmp pârjolit
și care nu e în stare să cânte și să creadă în ploi,
să ne aducă aminte că ploaia există, că ea va înflori
pământul bolnav,

așadar un poet care nu e profet al speranței,
un poet cu buzele arse, care nu simte nevoia să cânte ploile
lumii

n-a înțeles că poezia e în primul rând o formă a speranței.
La ce bun poetul, în vreme de secetă?
Să cânte ploile tocmai atunci
când avem cea mai mare nevoie de ele, când ne lipsesc și ne dor,

când soarele arde și mâinile miros a îndoială,
când arbori de nisip se risipesc la cea mai mică adiere,
când amintirile au gust de eroare și speranța e un cuvânt
difícil
și cel care cântă ploile riscă să fie disprețuit și lovit
chiar cu pietre, urmărit și de zei și de oameni
pentru nebunia și curajul său care cântă

ploile, care cântă torențele când oamenii ridică brațele
rămân răstigniți în aer ca pe dealul Golgotei. Cine să anunțe
ploile

dacă nu poezia? Cine să aibă curajul să vadă pe cerul gol
nori de ploaie,

cine să-și ia riscul de a profeti dacă nu poezia,
cea care a stat cu grecii sub zidurile Troiei
și cea care a coborât cu Dante în Infern?

(Octavian Paler, *Poetul*)

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Identifică o funcție dominantă a limbajului în textul **B**, evidențiind o marcă specifică a acesteia. **5 puncte**
2. Ilustrează, dintr-un text, la alegere, două elemente de versificație specifice poeziei contemporane. **5 puncte**
3. Comentează semnificația motivului literar al ploii în textul lui Octavian Paler. **5 puncte**
4. Explică rolul timpului prezent al modului indicativ în construcția sensului, în textul **A**. **5 puncte**
5. Comentează secvența „Întreaga *poezievechenouă* / eu o găsesc la tine. / Altfel, sigur, poezia-i de nouăzeci / de feluri / un peisaj cu ceruri și tuneluri / ce duc în *Wonderland* / sau *Semblerland* / totuna!”, din primul text. **5 puncte**

Note:

Pentru **conținut**, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri. Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Subiectul al II-lea**30 de puncte**

Imaginează-ți că participi la un eveniment organizat în liceul tău, la care este invitat un poet contemporan.

Redactează un text dialogat între tine și poet, de 150-300 de cuvinte, alcătuit din minimum șase replici, în care discuți, formulând două puncte de vedere, despre rolul poeziei într-o lume dominată de tehnologie.

Note:

Pentru **conținut**, vei primi **20 de puncte**. Pentru **redactare**, vei primi **10 puncte** (organizarea ideilor în scris – 2 puncte; abilități de analiză și de argumentare – 2 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 150 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.

Subiectul al III-lea**30 de puncte**

Redactează un eseu, de minimum 600 de cuvinte, despre modul în care poezia transformă emoția într-o formă de cunoaștere/autocunoaștere, pornind de la cele două texte-suport și valorificând experiențele tale culturale (literatură, arte plastice, muzică, cinematografie etc.).

Note:

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **25 de puncte**. Pentru **redactare** vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizărilor privind numărul minim/maxim de cuvinte – 1 punct).

Textul care nu are cel puțin 600 de cuvinte nu va primi punctajul pentru redactare.